

Kauhajoen Pallonevan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreittien luontoselvitys

Neova Oy

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	21.3.2023	Luonnos	Taru Suninen	Taru Suninen

Projekti: Kauhava Palloneva sähkösiirtolinjat
Työnumero: 23703169
Asiakas: Neova Oy
Versio: 1
Päiväys: 28.3.2023
Tekijä: Kalle Rainio

Sisältö

1.	JOHDANTO.....	6
2.	AINEISTOT JA MENETELMÄT.....	8
3.	KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT.....	10
3.1	Aineisto ja menetelmät.....	10
3.2	Tulokset.....	10
3.2.1	Selvitysalueen ja sen kasvillisuuden yleiskuvaus.....	10
3.2.2	Kasvilajisto.....	10
3.2.3	Luontotyytit.....	10
4.	LINNUT.....	11
4.1	Aineisto ja menetelmät.....	11
4.2	Tulokset.....	12
5.	LIITO-ORAVA.....	13
5.1	Johdanto.....	13
5.2	Menetelmät.....	13
5.3	Tulokset.....	14
6.	MUUT LUONTODIREKTIIVIN LIITTEEN IV LAJIT.....	14
6.1	Johdanto.....	14
6.2	Menetelmät.....	14
6.3	Tulokset.....	14
7.	MUUT HUOMIONARVOISET LAJIT.....	15
7.1	Aineisto ja menetelmät.....	15
7.2	Tulokset.....	15
8.	EPÄVARMUUSTEKIJÄT.....	16
9.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	16
10.	LÄHTEET.....	17
	Liitteet.....	18

Kartta- ja ilmakuvat:

Maanmittauslaitos (MML)

Karttojen paikkatieto:

Sweco Finland Oy

Valokuvat:

Sweco Finland Oy, 2022

Sweco | Kauhajoen Pallonevan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreittien
luontoseelvitys

Työnumero: 23703169

Päiväys: 22.3.2023

Versio: 1

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Finland Oy

Yhteyshenkilö:

Ympäristöasiantuntija (biologi FT), Kalle Rainio

Lemminkäisenkatu 34

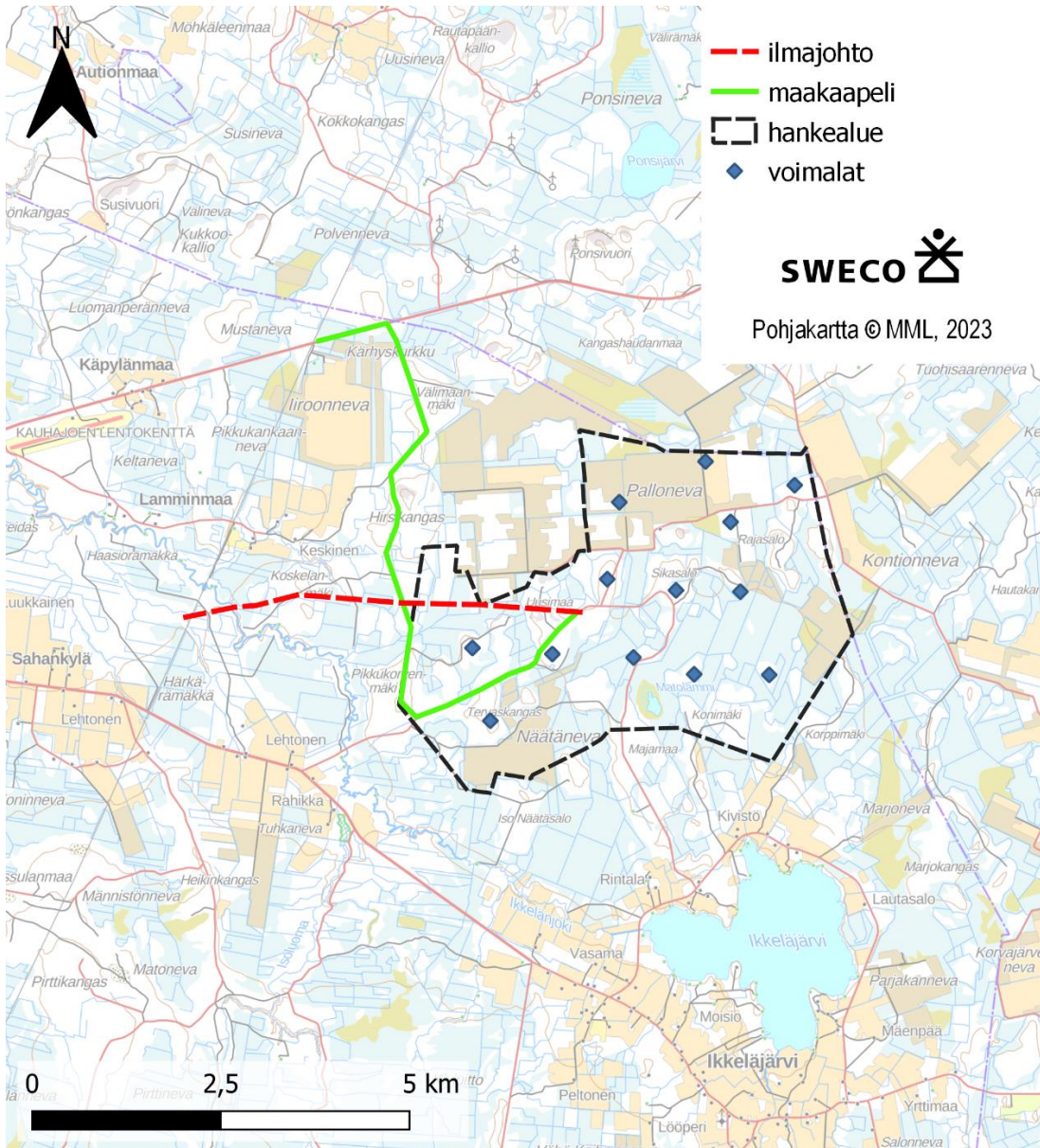
20520 TURKU

Puh. 040 585 0547

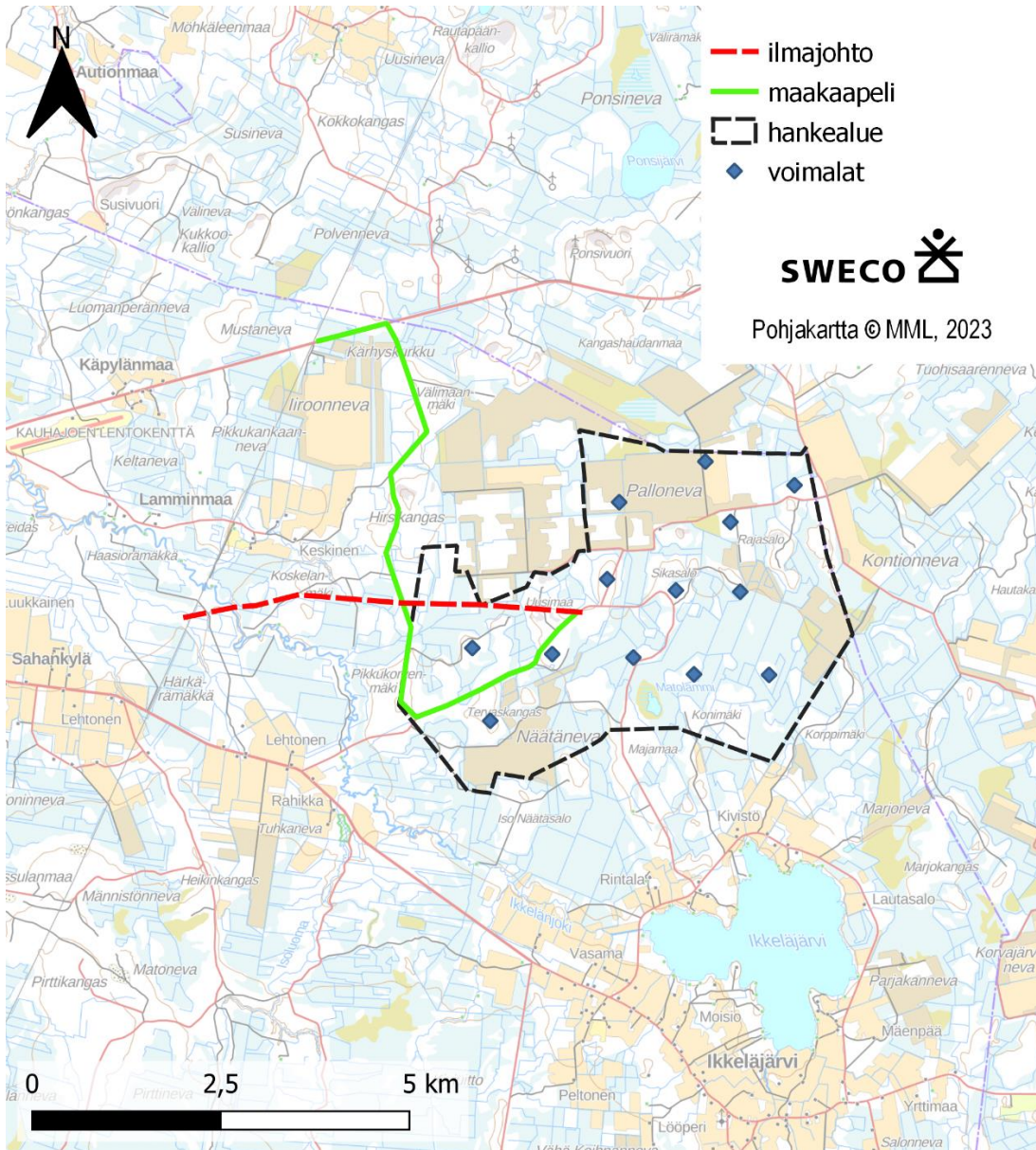
kalle.rainio@sweco.fi

1. JOHDANTO

NEOVA Oy suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Kauhajoelle, noin 15-21 kilometriä Kauhajoen keskustaaajamasta itään. Hankealue sijoittuu kauhajoen kunnan luoteisosaan, Kurikan kunnan rajan tuntumaan. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa enintään 13 tuulivoimalaa. Tässä luontoselvityksessä tarkastellaan Pallonevan tuulivoimala-alueeseen liittyvien sähkönsiirtoreittivaihtojen luontovaikutuksia itse suunnittelualan ulkopuolelle ulottuvilta osiltaan.

Kuva 1 esitetään kaavan suunnittelualan eli selvitysalueen rajaus ja suunnitellut sähkönsiirtoreittien vaihtoehdot. Sähköliityntää puistosta selvitetään joko noin 3 kilometriä pitkällä ilmajohtolla länteen, olemassaolevalle voimajohtoaukella (vaihtoehto A) tai noin 5,3 kilometriä pitkällä maakaapelilla hankealueen luoteispuolelle rakennettavaan sähköasemaan (vaihtoehto B).

Kuva 1. Hankealueen rajaus ja suunnitellut sähkösiirtolinjavaihtoehdot.

Luontoselvitys tehtiin viidenkymmenen metrin etäisyydeltä suunnitellun sähkösiirtolinjan molemmin puolin. Luontoselvitys sisältää kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen, liito-oravaselvityksen ja pesimälinnustuselvityksen. Luontoselvitysten maastokäynnit tehtiin 12.-13.5.2022 ja 9.-10.6.2022. Liito-oravaselvitys tehtiin ensimmäisellä kierroksella, kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys pääosin toisella kierroksella. Pesimälinnustuselvitys tehtiin molemmilla käynneillä.

Maastotöissä keskityttiin löytämään lakien perusteella suojeltavat ja mahdollisesti muuten arvokkaat luontokohteet sekä valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten ja lakisääteisesti suojeltujen putkilokasvi- ja lintulajien sekä liito-oravan esiintymispaikat. Työn lähtötietoina käytettiin Suomen lajitietokeskuksesta (Laji.fi) tilattuja uhanalaisten ja direktiivilajien sekä rauhoitettujen lajien esiintymispaikkatietoja. Maastotöissä pyrittiin tunnistamaan kohdealueen ja sen vierialueen luontoarvot. Erityisesti kiinnitettiin huomiota seuraaviin seikkoihin:

Sweco | Kauhajoen Pallonevan tuulivoimapuiston sähkösiirtoreittien luontoselvitys

Työnumero: 23703169

Päiväys: 28.3.2023

Versio: 1

- luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiset luontotyytit
- metsälain 10 §:n mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt
- vesilain 2. luvun 11 §:n vesiluontotyytit
- uhanalaisten luontotyyppien luonnontilaiset tai niiden kaltaiset kohteet
- uhanalaisten, harvinaisten ja direktiivilajien esiintymät
- linnuston kannalta arvokkaat alueet
- paikallisesti harvinaiset ja edustavat kohteet
- uhanalaisten lajien kannalta tärkeät paahdeympäristöt

Muiden eliöryhmien osalta luontoselvitys perustuu olemassa oleviin tietokantatietoihin ja aiempiin luontoselvityksiin.

Luontoselvityksen tekijänä oli biologi (FT) Kalle Rainio ja tarkastajana biologi (FM) Taru Suninen, molemmat Sweco Finland Oy:stä.

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT

Luontoselvityksen lähtötietoina käytettiin Suomen lajitietokeskuksesta (Laji.fi) 28.3.2022 tilattuja uhanalaisten ja silmälläpidettävien, rauhoitettujen lajien sekä luontodirektiivin liitteiden IV ja II lajien tunnettujen esiintymispaikkojen tietoja sekä Suomen lajitietokeskuksesta tilattuja suojelunarvoisten petolinnun pesäpaikkojen (luonnontieteellisen keskusmuseon kuratoima tietokanta) ja rengastusrekisterin tietoja. Luontoselvityksen lähtötietoina käytettiin lisäksi mm. perus-, puusto- ja maanpeitekarttoja, ilmakuvia, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueiden, Natura-alueiden sekä tärkeiden lintualueiden (IBA, FINIBA, MAALI) ja valtakunnallisesti arvokkaiden geologisten muodostumien paikkatietorajauksia, ympäristökarttapalvelu Karpaloo (SYKE ja ELY-keskukset) sekä alueelta ja sen lähistöltä laadittuja aiempia luontoselvityksiä. Käytetyt lähteet on mainittu lähdeluettelossa.

Maastotöiden ja lähtötietojen perusteella arvioitiin mahdollisten arvokkaiden luontokohteiden sijainti selvitysalueella sekä mahdollisten lisäselvitysten tarve. Arvokkaiden kohteiden rajauspäätökset tehtiin asiantuntija-arviona.

Selvitysalueen ortokuva on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Selvitysalueen ortokuva. Viivat näyttävät suunnitellut sähkönsiirtolinjat ja 50 metrin vyöhykkeen molempiin suuntiin.

Sweco | Kauhajoen Pallonevan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreittien luontoselvitys

Työnumero: 23703169

Päiväys: 28.3.2023

Versio: 1

3. KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT

3.1 Aineisto ja menetelmät

Luontotyyppiselvityksessä kartoitettiin suojellut luontotyypit (luonnonsuojelulain 29 §, metsälain 10 § ja vesilain 2. luvun 11 §), uhanalaisten luontotyyppien luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset kohteet sekä edustavat perinnebiotooppikohteet. Putkilokasvien osalta pyrittiin selvittämään luontodirektiivin liitteen IV(b) lajien, valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten lajien sekä rauhoitettujen lajien esiintymät.

Mahdollista huomionarvoista kasvillisuutta ja luontotyypejä selvitettiin myös Suomen lajitietokeskuksen (Laji.fi) tietokannan tiedoista, aiemmin tehdyistä luontoselvityksistä sekä Metsäkeskuksen avoimesta metsälakihodekarttapalvelusta (Metsäkeskus, 2023) ja Luonnonvarakeskuksen monilähteisen valtakunnan metsien inventoinnin (MVMI) paikkatietoaineistosta (Luonnonvarakeskus, 2019).

Raportissa esitetään kasvillisuudeltaan ja luontotyypiltään huomionarvoiset kohteet karttarajauksin ja tekstikuvauksin sekä yleiskuvaus selvitysalueen kasvillisuudesta ja luontotyypeistä.

3.2 Tulokset

3.2.1 Selvitysalueen ja sen kasvillisuuden yleiskuvaus

Sähkönsiirtoreittien selvitysalueet sijoittuvat metsäkasvillisuusvyöhykkeiden jaossa keskiboreaaliseen vyöhykkeeseen ja siellä alueelle Pohjanmaa (3a). Suokasvillisuusvyöhykkeiden aluejaossa selvitysalueet kuuluvat Kilpiketaiden eli konsentristen kermikeitaiden vyöhykkeeseen ja alajaossa Satakunnan ja Etelä-Pohjanmaan kilpiketaiden vyöhykkeeseen.

Sähkönsiirtoreittien selvitysalueiden metsät ovat pääosin mäntyvaltaisia, paikoin kuusi- tai lehtipuuvaltaisia nuoria tai varttuneita kasvatusmetsiä. Lehtipuista alueella kasvaa etenkin koivua ja haapaa, mutta myös mm. pihlajaa, raitaa ja harmaaleppää. Alueen metsissä on niukasti lahopuuta. Yleisimmät metsien kasvupaikkatyyppit ovat kuivahkot ja tuoreet kankaat.

Suunnitelluista sähkönsiirtolinjoista ilmajohtovaihtoehto risteää Ikkelänjoen kanssa, joka on uomaltaan luonnontilainen pieni joki.

Sähkönsiirtolinjojen vaihtoehtojen reiteille ei osu metsäkeskuksen määrittelemiä erityisen tärkeitä elinympäristökuvioita.

3.2.2 Kasvilajisto

Luontoselvityksen maastokäynnillä selvitysalueella ei havaittu valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisia tai silmälläpidettäviä eikä lakisääteisesti suojeltavia kasvilajeja (luontodirektiivin liitteiden II ja IV b lajeja tai rauhoitettuja tai erityisesti suojeltuja kasvilajeja). Suomen lajitietokeskuksen tietokannassa (laji.fi, tietokantatieto 21.3.2022) selvitettävien sähkönsiirtolinjojen kohdalla tai välittömässä läheisyydessä ei ole uhanalaisten, silmälläpidettävien, rauhoitettujen tai luontodirektiivin liitteisiin IV tai II kuuluvien kasvilajien esiintymispaikkoja.

3.2.3 Luontotyypit

Ilmajohto

Reitti alkaa Fingridin voimajohtoaukealta (kuvat 1 ja 2) kulkien itään kohti suunniteltua voimala-aluetta. Aluksi metsä on turvepohjaista, tuoretta mäntyvaltaista kangasmetsää. Vajaan 600 metrin päässä alusta reitti ylittää uomaltaan luonnontilaisen Ikkelänjoen (ks. liite 1). Joen varrella kasvaa jonkin verran kuusta ja lehtipuita muodostaen kapean lehtomaisen kankaan vyöhykkeen. Joen ylitettyään reitti kulkee läpi kuivahkojen ja

tuoreiden, lähinnä mäntyvaltaisten kangasmetsien ja hakkuuaukkojen päättyen tuoreeseen hakkuuaukkoon Rumakalliontien varrella.

Maakaapeli

Fingridin voimajohdosta lukien, aluksi reitti kulkee Tokerotien pohjoislaitaa noin kilometrin, joka on mäntyvaltaista, ojitettua rämettä. Sitten reitti kääntyy etelään seuraten Lamminmaantietä noin 2,2 kilometriä. Sen jälkeen reitti kulkee Rumakalliontietä noin kolme kilometriä. Metsät reitin varrella ovat enimmäkseen nuoria mäntytaimikoita ja luontotyyppiltään kuivahkoja tai tuoreita kangasmetsiä.

Kuva 3. Tyypillinen näkymä suunnitellun maakaapelivaihtoehdon reitillä.

4. LINNUT

4.1 Aineisto ja menetelmät

Pesimälinnustaselvitys tehtiin 12.-13.5.2022 ja 9.-10.6.2022 kahden kerran maalinnuston sovellettuna kartoituslaskentana linnustonseurannan havainnointiohjetta (Koskimies & Väisänen 1988) soveltaen. Pesimälinnustaselvityksessä keskityttiin huomionarvoisiin lajeihin (uhanalaiset, vastuulajit, direktiivilajit). Taulukossa 1 on pesimälinnustoselvitysten ajankohdat ja säätilat.

Taulukko 1. Pallonevan sähkösiirtolinjojen pesimälinnustoselvitysten ajankohdat ja säätila.

pvm ja klo	linja	lämpötila	tuuli m/s	pilvisuus
12.5.2022 6:15–9:20	ilmajohto	+7°C	4–5 m/s	7–8/8
13.5.2022 4:55–8:00	maakaapeli	+7–11°C	3–5 m/s	0/8
9.6.2022 5:30–8:40	ilmajohto	+13°C	3–5 m/s	7–8/8
10.6.2022 5:45–8:20	maakaapeli	+12–17°C	1–4 m/s	1–7/8

4.2 Tulokset

Suunnittelualueella tai yhden kilometrin säteellä siitä ei ole kansainvälisesti (IBA) tai Suomen (FINIBA) tärkeitä lintualueita (BirdLife, 2022). Suupohjan lintutieteellisen yhdistyksen alueelta, johon Kauhajoki kuuluu, ei ole tehty arviota Maakunnallisesti (MAALI) tärkeistä lintualueista. Lähin muu MAALI- alue on Suomenselän lintutieteellisen yhdistyksen alueella sijaitseva Luopajarvi (710144) lähimmillään noin 13 kilometriä koilliseen suunnitelluista sähkösiirtolinjoista.

Rengastusrekisterin perusteella ilmajohtoreitin varrella on vanha kanahaukan pesäpaikka. Uusin havainto on vuodelta 2000, ja havainnon paikkatiedon tarkkuus on yksi kilometri. Maakaapelireitin varrella on viirupöllön pesäpaikka Isokallion kohdalla. Tässäkin paikkatiedon tarkkuus on yksi kilometri. Viimeisimmät havainnot tietokannassa ovat vuodelta 2011, jolloin pesästä on rengastettu emo ja poikaset (tietokantatieto 20.4.2022).

Koska maastokäynnillä reitin varrelta ei löydetty merkkejä kanahaukan pesinnästä, paikkatieto oli epätarkkaa ja viimeisimmästä havainnosta on aikaa yli 20 vuotta, voidaan sähkösiirtolinjan rakentamisen vaikutus arvioida lajille vähäiseksi. Niin ikään viirupöllölle sopivaa onkaloa tai pesäpönttöä ei havaittu selvitysreitin varrelta, joten maakaapelireitin rakentamisella arvioidaan olevan vähäinen vaikutus lajille.

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynnillä vaihtoehtoisten sähkösiirtolinjojen varrella havaittiin yhteensä kahdeksan huomionarvoista (lintudirektiivin liitteen I lajit, erityisesti suojeltavat lajit, kansallisesti tai alueellisesti uhanalaiset lajit ja Suomen vastuulajit) lintulajia, jotka on esitetty taulukossa 2. Lajeista leppälintu, tervapääsky ja pyy havaittiin varsinaisen selvitysalueen ulkopuolella.

Taulukko 2. Sähkösiirtolinjojen pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit. Uhanalaisluokitus Hyvärinen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selitykset: EN= erittäin uhanalainen, VU=uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. IUCN= uhanalaisuusluokka; Dir.= lintudirektiivin liitteen I laji; Va.= Suomen kansainvälinen vastuulaji; Erit.= erityisesti suojeltava laji; RT= alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	IUCN	Dir.	Va.	Erit.	RT	maakaapeli	ilmajohto
Hömötiainen	EN					X	X
Käenpiika	NT					X	
Liro	NT						X
Leppälintu	LC		X			X	
Pyy	VU	X					X
Tervapääsky	EN	X	X			X	X
Teeri	LC	X	X			X	X
Töyhtötiainen	VU					X	X

Huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat on esitetty liitteessä 1. Suurin osa huomionarvoisten lintulajien havainnoista koskee hömö- ja töyhtöiaista. Ne voidaan ottaa huomioon välttämällä rakentamisvaiheessa lahopuiden kaatamista. Alueella on myös vahva teerikanta. Voimajohtojen rakentaminen lisää ilmajohtojen osalta etenkin kanalintujen törmäysriskiä jonkin verran. Muut havaitut huomionarvoiset lintulajit, pyy, tervapääsky, käenpiika ja leppälintu olivat selvästi sivussa suunnitelluilta sähkösiirtolinjoilta. Lisäksi kauempaa soilta kuului taivaanvuohen (NT) soidin, kurjen (Dir.), kuovin (NT) ja laulujoutsenen (Dir.) ääniä ja Pallonevalta liironnevalle lensi yksinäinen valkoviklo (NT). Ikkelänjoessa oli rantasipipari (Va.) noin 300 metrin päässä suunnitellusta ilmajohdosta. Isokoskelo (Va.) ja telkkä (Va.) havaittiin ainoastaan ohilentävinä. Kaksi isokäpylintua (Va.) havaittiin ilmajohtoreitin varrella Koskelänmäessä. Havainto koskee todennäköisesti pesinnän jälkeisen ajan vaeltajia.

Muiden kuin huomionarvoisten lajien osalta pesimälinnustoselvityksen maastokäynnillä havaittiin seuraavat lintulajit: harmaasieppo, hernekerttu, hippiäinen, keltasirkku, kirjosiippo, korppi, kulorastas, käki, käpytikka, laulurastas, lehtokerttu, lehtokurppa, metsäkirvinen, metsäviklo, mustarastas, pajulintu, peippo, peukaloinen, pikkukäpylintu, punakylkirastas, punarinta, punatulku, puukiipijä, rautiainen, sepelkyyhky, sinitäinen, sirittäjä, talitiainen, tiltaltti, töyhtöhyppä, urpiainen ja vihervarpunen.

Yhteensä pesimälinnustoselvityksessä havaittiin 50 lintulajia. Havaittu lajisto on pääosin tavanomaista talousmetsien ja hakkuualueiden linnustoa.

Lähtötietojen ja selvityksen maastohavaintojen perusteella selvitysalueella ei arvioida olevan linnustollisesti arvokkaita alueita.

5. LIITO-ORAVA

5.1 Johdanto

Liito-orava (*Pteromys volans*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan ”luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.” Liito-orava on luokiteltu Suomessa uhanalaiseksi (VU) (Hyvärinen, ym. 2019).

Liito-orava elää kuusivaltaisissa sekametsissä, joissa on lehtipuustoa (haapa, koivu, leppä) ja kolopuustoa (Hanski ym., 2001). Liito-oravat suosivat vanhoja metsiä. Liito-oravan levinneisyys Suomessa ulottuu etelärannikolta linjalle Oulu-Kuusamo (Hanski ym. 2001). Paras ajankohta liito-oravainventointiin on keväällä lumien sulettua (Sierla ym. 2004).

5.2 Menetelmät

Liito-oravaselvitys tehtiin lajin lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuissa kuusivaltaisissa sekametsissä etsimällä liito-oravien ulosteita järeiden kuusten, haapojen ja muiden lehtipuiden tyviltä. Maastotyöt tehtiin kahtena päivänä 12.-13.5.2022. Liito-oravaselvityksissä havaittujen papanapuiden ympäristöstä rajataan kartalle liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi luontotyypinsä perusteella sopivat alueet.

Papanapuut määritetään pesäpuuksi, mahdolliseksi pesäpuuksi, ruokailupuuksi tai muuksi papanapuuksi seuraavin perustein:

Pesäpuu

- Kololliset, pöntölliset tai risupesälliset puut, joiden alla oli vähintään 50 papanaa.

Mahdollinen liito-oravan papanallinen pesäpuu, pesä havaittu

- Kololliset, pöntölliset tai risupesälliset puut, joiden alla oli papanoita alle 50

Mahdollinen liito-oravan papanallinen pesäpuu, pesää ei havaittu:

- Puut, joiden juurella oli papanoita, mutta puun latvukseen ei ollut esteetöntä näkyvyyttä pesien toteamiseksi tai poissulkemiseksi.

Ruokailupuu

- Haavat ja muut lehtipuut, joiden juurella oli papanoita eikä puussa ollut pesäkoloja tai risupesäiä.

Muu papanapuu

- Havupuut, joiden juurella oli liito-oravan papanoita, mutta joissa ei havaittu risu- tai kolopesää ja joiden latvukseen oli esteetön näkyvyys.

Lisäksi kartalle merkitään papanahavaintojen lähellä sijaitsevat kolopuut ja pönttöpuut, joiden kolon suuaukko sopii liito-oravan pesäpaikkavaatimuksiin, sekä oravanpesätyypiset risupesät. Eri pesätyypit eritellään kartalle.

Liito-oravan esiintymistä selvitettiin myös Suomen lajitietokeskuksen (Laji.fi) tietokannoista.

Lisääntymis- ja levähdyspaikat ja muut liito-oravakohteet määritettiin ja rajattiin asiantuntija-arviona perustuen liito-oravalle sopivan elinympäristön ja papanapuiden sekä kolo- ja risupesäpuiden sijaintiin ja havaittuihin papanamääriin.

5.3 Tulokset

Luontoselvityksen maastokäynneillä selvitysalueella ei havaittu liito-oravan papanoita.

Selvitysalueella liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi sopivia varttuneita kuusi-haapa-koivusekametsiä on niukasti.

Suomen lajitietokeskuksen tietokannassa on kolme liito-oravahavaintoa (papanoita havaittu) maakaapelireitin länsipuolelta Lähdesmäessä, joka on alle yhden kilometrin etäisyydellä suunnitellusta sähkönsiirtoreitistä. Näistä havainnoista kaksi on vuodelta 2014 ja yksi vuodelta 2004. Toteutuessaan maakaapelireitti ei vaikuta tähän liito-oravaesiintymään, mikäli kaapelointi toteutetaan olemassa olevan metsäautotien luiskaan.

6. MUUT LUONTODIREKTIIVIN LIITTEEN IV LAJIT

6.1 Johdanto

Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan ”luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.” Todennäköisimmin alueella esiintyvänä luontodirektiivin liitteen IV (a) lajina, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja suunnitelma voisi heikentää, pidetään lepakoita. Pallonevan suunnittelualueella on tehty kesällä 2022 lepakkoselvitys, jonka mukaan alueella esiintyy pohjanlepakkoa (Ahlman 2022).

6.2 Menetelmät

Tarkastelu perustuu Suomen lajitietokeskuksesta tilattuihin lähtötietoihin (Laji.fi), maastokäynneillä tehtyihin luontotyyppihavaintoihin, karttatarkasteluun sekä kirjallisuustietoihin lajien elinympäristövaatimuksista (mm. Nieminen & Ahola, 2017). Tarkastelu on tehty asiantuntija-arviona.

6.3 Tulokset

Selvitysalueelta ei ole Suomen lajitietokeskukseen (Laji.fi) ilmoitettuja luontodirektiivin liitteiden IV a tai IV b lajien esiintymishavaintoja.

Luontoselvitysten maastokäynneillä havaittiin majavan syöntijalkia. Levinneisyysalueen perusteella kyseessä on todennäköisesti euroopamajava (*Castor fiber*), joka on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan ”luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.” Euroopamajava on luokiteltu Suomessa silmälläpidettäväksi (NT) (Hyvärinen, ym. 2019). Havaittujen syöntijalkien perusteella lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei kuitenkaan voi rajata.

Lisäksi luontodirektiivin liitteen IV(a) eläimistä selvitysalueella voisi lajien elinympäristövaatimusten perusteella olla lähinnä joidenkin lepakkolajien (ainakin pohjanlepakko) lisääntymis- tai levähdyspaikka. Sähkönsiirtolinjavaihtoehtojen varrella ei ole rakennuksia, jotka voisivat soveltua lepakoiden lisääntymis-, levähdys tai talvehtimisaikoihin. Sähkönsiirtolinjojen rakentamisella ei siten arvioida olevan vaikutusta lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin, vaikka lepakoita voikin esiintyä alueella.

7. MUUT HUOMIONARVOISET LAJIT

7.1 Aineisto ja menetelmät

Tarkastelu perustuu lähtötietoihin ja luontoselvityksen maastohavaintoihin (Laji.fi).

7.2 Tulokset

Suomen lajitietokeskuksessa (Laji.fi, tietokantatieto 20.4.2022) ei ole havaintoja muista uhanalaisista, silmälläpidettävistä, rauhoitetuista tai luontodirektiivin liitteisiin IV tai II kuuluvista eliölajeista sähkönsiirtolinjoilta tai niiden läheisyydestä,

Luontoselvitysten maastokäynneillä havaittiin maakaapelireitin varrella rämekylmänperhonen (*Oeneis jutta*), (kuva 4) ja useita metsäpapurikkoja (*Lasiommata petropolitana*). Molemmat lajit on luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT), (Hyvärinen, ym. 2019). Havainnot on esitetty liitteen 1 kartassa.

Rämekylmänperhosen havaintopaikka oli hakkuualueen kohdalla, jossa todennäköisesti kasvaa lajin ravintokasvia, suovillaa. Paikka ei kuitenkaan todennäköisesti ole lajin vakituista esiintymisaluetta, sillä lajin suosimaa elinympäristöä ovat etenkin matalakasvuisten mäntyrameiden laitamat. Suunnitellulla maakaapelireitillä ei siten arvioida olevan merkittävää vaikutusta lajin esiintymiseen alueella.

Metsäpapurikon ravintokasveja ovat erilaiset yleiset heinäkasvit, ja laji esiintyy usein metsäautoteiden varsilla, kuten tämänkin luontoselvityksen tapauksessa. Maakaapelin rakentamisella ei arvioida olevan pysyvää vaikutusta lajille.

Kuva 4. Rämekylmänperhonen (*Oeneis jutta*) suunnitellun maakaapelireitin varrella.

8. EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Kasvilajiston kannalta kesäkuun selvitysajankohta on joidenkin kasvilajien kukkimisajan suhteen melko aikainen, joten esimerkiksi heinäkuussa kukkivia lajeja on voinut jäädä löytymättä. Pesimälinnustoselvitys tehtiin ohjeiden mukaisella kahden käynnin menetelmällä, joten voidaan olettaa, että saatu otos linnustosta on edustava.

9. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Sähkönsiirtoreittien selvitysalueiden metsät ovat pääosin mäntyvaltaisia, paikoin kuusi- tai lehtipuuvaltaisia nuoria tai varttuneita kasvatusmetsiä. Lehtipuista alueella kasvaa etenkin koivua ja haapaa, mutta myös mm. pihlajaa, raitaa ja harmaaleppää. Alueen metsissä on niukasti lahopuuta. Yleisimmät metsien kasvupaikkatyypit ovat kuivahkot ja tuoreet kankaat.

Luontoselvityksen maastokäynnillä selvitysalueella ei havaittu valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisia tai silmälläpidettäviä eikä lakisääteisesti suojeltavia kasvilajeja, eikä havaintoja niistä ole myöskään Suomen lajitietokeskuksen tietokannoissa.

Linnustoselvityksessä havaittiin yhteensä 50 lintulajia, joista kahdeksan on suojelullisesti huomionarvoisia. Suurin osa huomionarvoisista lajeista oli hömö- ja työhtötaisia. Muu havaittu lajisto on pääosin tavanomaista talousmetsien ja hakkuualueiden linnustoa.

Sweco | Kauhajoen Pallonevan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreittien luontoselvitys

Työnumero: 23703169

Päiväys: 28.3.2023

Versio: 1

Muita huomionarvoisia lajeja alueella ovat liito-orava, (euroopan)majava, räme kylmänperhonen ja metsäpapurikko.

Huomionarvoisia lajeja havaittiin enemmän suunnitelluista sähkönsiirtolinjoista maakaapelilinjan varrella. Koska maakaapelireitti kulkisi toteutuessaan maantien ja metsäautotien penkoissa, sen heikentävät vaikutusten luonnolle voidaan kuitenkin arvioida olevan vähäisemmät kuin ilmajohdolla.

10. LÄHTEET

Ahlman, S. 2022: Kauhajoen Pallonevan tuulivoimapuiston lepakkoselvitys 2022. Ahlman Group Oy.

BirdLife, 2021. Tärkeät lintualueet. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/> (Luettu 15.1.2023).

Hanski, I., Henttonen, H., Liukko, U.-M., Meriluoto M. & Mäkelä A., 2001. Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa. Suomen ympäristö 459, Luonto ja luonnonvarat, 130 s.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, 2. Painos. Helsinki

Luonnonvarakeskus, 2019. Luken monilähteen VMI:n (MVMI) katselupalvelu (WMS). [https://tekninenalusta.paikkatietoalusta.fi/aineisto/523e73d4-52bb-4065-a033-16887de50342/luken-monil%a4hteisen-vmi%3an-\(mvmi\)-katselupalvelu-\(wms\)](https://tekninenalusta.paikkatietoalusta.fi/aineisto/523e73d4-52bb-4065-a033-16887de50342/luken-monil%a4hteisen-vmi%3an-(mvmi)-katselupalvelu-(wms))

Metsäkeskus, 2023. Erytisen tärkeät elinympäristökuviot-karttapalvelu <https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a29ae4c4eb7240f0895d4ff93f04df1c> (luettu 10.2.2023).

Mäkelä K. & Salo P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M., 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742, Luonto ja luonnonvarat, s. 114.

Suomen lajitietokeskus, 2022. Laji.fi -portaali. <https://laji.fi/> (salatun ja karkeistetun aineiston tietopyynnöt tehty 20.4.2022).

SYKE ja ELY-keskukset, 2018. Natura-alueiden sijaintikartta sekä tietolomakkeiden julkiset versiot ja lomakkeiden tiivistelmät. <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a> (luettu 15.1.2023).

Kalle Rainio, Ympäristöasiantuntija, biologi FT
Sweco Finland Oy
Turku

Liitteet

Liite 1. Pesimälinnustoselvityksen huomionarvoiset lintuhavainnot ja muut havaitut huomionarvoiset lajit.

Liite 2. Salattava viranomaisliite. Pesimälinnustoselvityksen huomionarvoiset salattavat lintuhavainnot.

Huomionarvoiset lajit

- EN
- VU
- NT
- vastuu
- ilmajohto
- maakaapeli
- hankealueen raja

Taustakartta © MML 2023

